

HEV-õpilaste märkamine ja toetamine Tallinna Mahtra Põhikoolis

Hariduslike erivajadustega õpilaste õppe korraldamisel lähtutakse Tallinna Mahtra Põhikoolis kaasava õppe põhimõtetest, mille kohaselt üldjuhul õpib haridusliku erivajadusega õpilane tavaklassis.

Eesmärk: toetada õpilaste arengut üldhariduse omandamisel lähtudes tema hariduslikest erivajadustest.

Ülesanne:

- Haridusliku erivajadusega õpilase märkamine;
- Õpiraskuse, ajutise mahajäämuse või andekuse väljaselgitamine;
- Koostöö korraldamine õpilase, lapsevanema, klassijuhataja, aineõpetajate, tugispetsialistide, juhtkonna liikmete ja vajadusel kooliväliste spetsialistide vahel
- Tugisüsteemi ja õpiabi korraldamine.

Tugi- ja õpiabisüsteem on suunatud õpilastele, kellel on:

- Õpiraskused;
- Tervises seisund (puue);
- Käitumis- ja tundeeluhäired;
- Andekus;
- Pikemaajaline õppes eemalviibimine;
- Kooli õppekeele ebapiisav valdamine.

Ja toob kaasa vajaduse teha muudatusi või kohandusi:

- Õppe sisus;
- Õppeprotsessis;
- Õppe kestuses;
- Õppekoormuses;
- Õppekeskkonnas (nagu õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, muud alternatiivsed suhtlusvahendid, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega pedagoogid);
- Taotletavates õpitulemustes;

- Õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökavas.

1. TMK tugi- ja õpiabisüsteemi rakendamise etapid:

1.1 HEV õpilase esmane märkamine klassijuhataja, aineõpetaja, tugispetsialisti või meditsiinitöötaja poolt.

1.2 Koostöö lapse, lapsevanema, õpetajate, tugispetsialistide, juhtkonna ja teiste erialaspetsialistide vahel.

1.3 Esmane tugi klassi- või aineõpetajalt.

1.4 Raskuste püsimise korral klassijuhataja, aineõpetajate ja tugispetsialistide poolt õpilase pedagoogilis-psühholoogiline jälgimine, õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi (IAK) avamine.

1.5 Vajadusel ümarlaua kokku kutsumine (lapsega tegelevate osapoolte kohtumine).

1.6 Koolisisese tugimeeskonna kaasamine. Õpiabi osutamine ja nõustamine (koolipsühholoog, sotsiaalpedagoog, eripedagoog, HEV-koordineerija).

1.7 Individuaalse õppekava (IÕK) määramine ja rakendamine.

1.8 Täiendava õppetöö määramine.

1.9 Erispetsialistide uuringu soovimine, TÕNKi , Rajaleidja Keskusesse nõustamisele suunamine.

1.10 Koduõppele määramine

1.11 Koostöö lastekaitsega

2. TMK tugimeeskonna koosseis:

- õppejuht,
- HEV õppe koordineerija (HEVKO),
- eripedagoog,
- sotsiaalpedagoog,
- koolipsühholoog,
- õpiabi õpetajad, abiõpetajad.

2.1 Tugimeeskonna koosolekud toimuvad regulaarselt kord nädalas. Koosolekul osalevad vastavalt vajadusele tugimeeskonna liikmed, klassijuhatajad, aineõpetajad jne.

2.2 Tugi- ja õpiabimeetmete rakendamine:

2.2.1 HEV õpilase märkamine.

- Esmane õpilase haridusliku erivajaduse märkaja on enamasti klassiõpetaja, aineõpetaja või klassijuhataja. Klassijuhataja kogub edasise sekkumise planeerimiseks lisainformatsiooni lapse eelneva arengu, edasijõudmise, huvide, tervisliku seisundi jms kohta lapsevanemalt.
- Klassi- või aineõpetaja poolt diferentseeritud lähenemine ja individuaalne juhendamine ainetunni raames.
- Konsultatsioon tunnivälisel ajal - igal aineõpetajal vähemalt üks kord nädalas kindel konsultatsiooniaeg, millal on võimalik saada lisaõpet ja järele vastata mitterahuldavale hindele sooritatud töid

2.2.2 Tugimeeskonna ümarlaua kokkukutsumine

Kutsutakse kokku ümarlaud, kus osalevad laps, lapsevanem, klassijuhataja, sõltuvalt juhtumist õppejuht, HEVKO, teised tugispetsialistid, aineõpetajad, meditsiinitöötaja ja erispetsialistid (KOV esindaja, lastekaitsespetsialist jt). Ümarlauas arutatakse tekkinud raskuste põhjuseid, tagajärgi, millist abi on osutatud ning millised on tulemused. Koostatakse edasine tegevuskava ja sõlmitakse osapoolte vahel vastavad kokkulepped, mis fikseeritakse protokollis.

2.2.3 Õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi (IAK) täitmine.

- Märkamise ja esmase õpiabi osutamise perioodil avatakse õpilasele individuaalse arengu kaart (IAK)
- Raskuste püsimise korral kasutatakse haridusliku erivajaduse täpsemaks väljaselgitamiseks: pedagoogilis-psühholoogilist hindamist, erinevates tingimustes õpilase käitumise korduvat ja täpsemat vaatlust, õpilast ja tema kasvukeskkonda (eakohane toimetulek, sotsiaalsed oskused) puudutava lisateabe koondamist, õpilase logopeedilisi uuringuid.
- Saadud tulemusi kajastatakse individuaalse arengu kaardil ning kokkuvõtte ja soovitude alusel otsustatakse vajalike tugimeetmete rakendamine. Koostööd erinevate tugispetsialistide vahel koordineerib

HEV- koordineerija. Tugimeetmeid rakendatakse lapsevanema nõusolekul. Individuaalse arengu kaarte täidetakse vähemalt korra õppeaastas.

3. Tugimeetmete osutamine

3.1. Eripedagoogiline ja logopeediline õpiabi

Ajutiste ainealaste õpiraskustega ja väljakujunemata õpioskustega põhikooli õpilase toetamine, kes vaatamata klassi- ja aineõpetajate abile ja nõustamisele ei suuda täita põhikooli riikliku õppekava nõudeid. Õpiabi eesmärk on ennetada, vähendada ja ületada kõnelise arengu häireid lastel, kellel ilmnevad raskused enese suulisel ja/või kirjalikul väljendamisel.

Õpiabitundides viiakse läbi järgmisi tegevusi:

- kujundatakse ja arendatakse eripedagoogiliste võtete abil ainealaseid teadmisi ja õpioskusi
- arendatakse kognitiivseid oskusi
- viiakse vajadusel läbi individuaal- või rühmaõpet õpilastele, kellele kooliväline nõustamismeeskond on soovitanud õpet eriklassi tingimustel, aga kes on kaasatud tavaklassi.

3.2 Psühholoogiline nõustamine

Koolipsühholoogi töövaldkondade hulka kuulub lapse arengut mõjutavate tegurite hindamine (testimine, vaatlemine, intervjuerimine, hindamistulemuste interpreteerimine, probleemi kontseptualiseerimine), nõustamine, konsulteerimine, koostöö lapsevanemate, õpetajate ja teiste erialaspetsialistidega ning vajadusel temaatiliste loengute ja grupidööde läbiviimine koolis. Koolipsühholoog nõustab õpilasi individuaalselt ja grupiviisiliselt:

- isikliku elu ja õppetööga seotud probleemide lahendamisel;
- suhtlemisoskuste arendamisel, sh konfliktide ennetamisel ja

lahendamisel;

- valikute ja otsuste tegemisel, motivatsiooni leidmisel;
- stressiga toimetulekul ja kriisisituatsioonidest väljatulemisel.

Koolipsühholoog teeb koostööd nii lapse, lapsevanema, õpetaja kui ka organisatsiooni tasandil (koolikeskkonna vaatlus, küsitluste läbiviimine ja analüüsimine), väärtustades ja arvestades oma töös eetiliste põhimõtete ja konfidentsiaalsuse nõuete järgimist.

3.3 Sotsiaalpedagoogi nõustamine

Sotsiaalpedagoog tegeleb kohanemis-, käitumis- ja õpiprobleemidega õpilastega, koolikohustuse mittetäitmisega ning koolivägivalla ja uimastiennetusega. Peab sidet kodu ja kooli vahel. Sotsiaalpedagoog tegeleb nii õpilaste, õpetajate kui ka lapsevanemate nõustamisega.

Sotsiaalpedagoog on abiks:

- õpi- ja kohanemiskeskuste korral;
- probleemide korral, mis on seotud kaasõpilaste, õpetajate või lapsevanematega;
- kodu- ja koolivägivalla, riskikäitumise ning tõrjutuse korral;
- lapsevanemate kooli kutsumise korral;
- suhtlemisel lastekaitse-, sotsiaalhoolekande- ning korrakaitse-süsteemidega.

Sotsiaalpedagoog teeb koostööd kooli juhtkonnaga, psühholoogi, klassijuhatajate, lastevanemate, lastekaitse, politsei ja teiste ametkondadega ning tema eesmärk on õpilase toimetuleku toetamine läbi last ümbritseva võrgustiku toimiva koostöö. Oma töös arvestab sotsiaalpedagoog kutse-eetikat, et tagada lapse konfidentsiaalsus.

4. Individuaalse õppekava (IÕK) määramine

Individuaalne

õppekava

määratakse:

- kui õpilase hariduslikust erivajadusest tulenevalt on vaja teha muudatusi või kohandusi õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas, millega kaasneb nädalakoormuse või õppe intensiivsuse oluline kasv või kahanemine võrreldes kooli õppekavaga või riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine.

- kui haridusliku erivajadusega õpilasele koostatud IÕK-ga nähakse ette riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamine, võib IÕK-d rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel;

5. Täiendava õppetöö määramine

- Õppeperioodi jooksul omandamata jäänud õppekavaga nõutavate teadmiste ja oskuste omandamise toetamiseks võib õpilase jätta täiendavale õppetööle, mis viiakse läbi pärast õppeperioodi lõppu. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetul juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid.

- Täiendava õppetöö rakendamise põhimõtted ning täiendavale õppetööle jätmise tingimused ja kord on sätestatud kooli õppekavas.

6. Andekatele õpilaste toetamine

Õpilase andekust käsitletakse haridusliku erivajadusena, kui õpilane oma kõrgete võimete tõttu omab eeldusi saavutada väljapaistvaid tulemusi ning on näidanud kas eraldi või kombineeritult eelkõige järgmisi kõrgeid võimeid:

- üldine intellektuaalne võimekus,
- akadeemiline võimekus,
- loominguline mõtlemine,
- liidrivõimed,
- võimed kujutavas või esituskunstis,
- psühhomotoorne võimekus.

6.1 Andekate õpilaste väljaselgitamisel lähtutakse:

- litsentsitud spetsialistide poolt läbiviidud standardiseeritud testide tulemustest
- väga heade tulemuste saavutamisest üleriigilistel või rahvusvahelistel aineolümpiaadidel, konkurssidel või võistlustel
- valdkonna ekspertide hinnangutest väljaspool kooli

6.2 Andekate õpilaste toetamine:

- ainekava laiendavate ülesannete andmine
- omandatud materjali rakendamine ja näidete välja töötamine
- projektõpe
- vajadusel individuaalne õppekava
- info jagamine õpilastele väljaspool kooli toimuvatest ainealastest üritustest
- tunniväline tegevus (aineringid, projektides osalemine, individuaalsed konsultatsioonid, loengud jms)
- aineolümpiaadideks, konkurssideks jms ettevalmistamine
- klubiline tegevus väljaspool kooli, suunamine huvikoolidesse, TÜ Teaduskooli jm
- osalemine koolivälistel ainealastel üritustel, võistlustel, konkurssidel
- koostöö aineõpetajatega, spetsialistidega
- uurimustööde/ loovtööde juhendamine
- näituste korraldamine TKK kunstigaleriis.

7. Tugimeetmete rakendamise lõpetamine.

Tugimeetmete rakendamise perioodil hindab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineeri koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega meetme tulemuslikkust vähemalt kord õppeaastas ning edastab ettepanekud vanemale ja vajaduse korral kooli direktorile edasisteks tegevusteks:

- meetme rakendamise lõpetamine
- meetme rakendamise jätkamine samal või tõhustatud viisil
- meetme vahetamine või muu meetme lisamine
- täiendavate uuringute teostamine, eriarsti, erispetsialisti või koolivälise nõustamismeeskonna poole pöördumise soovimine.